

[Stinus.]

ning til den store optimisme. Der gives udtryk for glæde over, at afspændingstendenserne i verden dæmpede de stridbare toner i generalforsamlingens debatter, men samtidig kommer der en bekymring til udtryk for, at storpolitisk afspænding kan føre til isolation eller manglende engagement, her tænkes bl. a. på den mere tilbageholdende amerikanske holdning i FN's debatter og arbejde, som må give anledning til bekymring.

Det, vi ønsker os af FN, er, at verdensorganisationen skulle kunne opretholde fred og sikkerhed, fjerne årsagerne til krig og fremme respekten for menneskerettighederne overalt i verden. Hvis man på baggrund af disse ønsker gennemgår beretningen fra FN's 27. generalforsamling, må resultaterne forekomme beskedne: ingen nye nedrustningsskridt, ingen bevægelse i Mellemøsten, ingen løsning i sigte på problemerne i det sydlige Afrika, FN tog ikke de skridt til bekæmpelse af den internationale terrorisme, som vi havde ønsket osv. Dertil kommer vor viden om, at mange storpolitiske spørgsmål netop sidste år blev løst eller i hvert fald taget op uden for og uden om FN: SALT-forhandlingerne, den første nedrustningsaftale mellem USA og Sovjetunionen, Tysklandsaftalerne, tilnærmelsen mellem USA og Kina, mellem USA og Sovjetunionen, og nævnes skal også Vietnamvåbenstilandsaftalerne. Umiddelbart er det rigtigt, at disse spørgsmål er blevet løst uden for og uden om FN, men vi må ikke overse, at netop i FN er grunden lagt til en løsning af mange af de store spørgsmål. Ingen kan måle betydningen af FN i så henseende, ingen bør være i tvivl om, at den er der.

Naturligvis er der konkrete resultater at læse ud af beretningen, bl. a. oprettelsen af et miljøsekretariat. Som det hedder i beretningen: Forudsætningerne er tilvejebragt

„for indledningen af et nyt kapitel i FN's historie: verdensorganisationens deltagelse i opgaven med at forbedre menneskets fysiske omgivelser, en opgave, der vil øve indflydelse på FN's indsats på hele det økonomiske og sociale område“.

Mange, som i de første efterkrigsår nærede store forventninger til FN, er blevet skuffet. Mange unge har gennem årene ikke

fået opfyldt de forventninger, de stillede til FN, og er blevet skuffet. Skuffelsen skyldes overdrevne og urealistiske forventninger. FN er en afspejling af verden uden for FN. Fra slutningen af 1940-erne var det den kolde krig, som prægede FN og satte snævre grænser for organisationens muligheder. Vi har lov til at håbe, og vi skal arbejde for, at den afspænding, som nu synes at være en realitet, også afspejles i FN med de rige muligheder, en sådan udvikling indebærer.

Lad os dog ikke glemme, at denne afspænding — og nu igen udtrykt med beretningens ord —

„i det væsentlige finder sted i Øst-Vest konstellationen.“

Lad os ikke glemme, at der findes en verden uden for Europa og Amerika, lad os ikke glemme, at verden ikke kun tilhører den hvide race, lad os ikke glemme, at Danmark i FN kun er én stemme ud af 132, lad os ikke glemme, at den danske delegation ved FN kun repræsenterer en syvhundrededel af jordens befolkning, og lad os ikke glemme, at det FN, der eksisterer i dag, er et ganske andet end det FN, som eksisterede i det første tiår efter anden verdenskrigs afslutning.

Dengang var FN en organisation domineret af Vesten, den del af verden, hvortil vi hører. I dag har FN med Kina som medlem næsten nået universalitet. Det er, hvad vi har arbejdet for, men det betyder, at Vesten ikke længere kan dominere FN. Det kan vi være sure over, og det er vi undertiden. Til gengæld kan vi glæde os over også på FN's vegne, at ingen anden landegruppe har indtaget Vestens dominerende plads.

Udenrigsministeren har beskæftiget sig med de store linjer, og det må være rigtigt i en debat som denne; der er ikke tid til detaljerne. Der er imidlertid mange detaljer i FN-politikken, som det kunne være ønskværdigt at få diskuteret i denne sal. Den eneste mulighed herfor vil sikkert være en forespørgselsdebat om FN-politikken, som man har det i flere andre lande.

Jeg vil imidlertid gerne her i dag drage en enkelt side af FN-politikken frem, som kræver endnu mere opmærksomhed fra vor side end den, der udvises i dag. Jeg tænker her på de afrikanske problemer. Jeg anerkender regeringens interesse for afrikanske problemer, men mener alligevel, at vi alle sammen